

Editorial

Tema cu care Corneliu-Liviu Popescu întâmpină acest număr al *NRDO* a mai fost atinsă în paginile revistei, expresie a preocupării pentru încălcarea unor reguli ale democrației în numele siguranței naționale. Autorul analizează standardele ce privesc confidențialitatea raporturilor dintre client și avocat sub forma accesului autorităților publice la informațiile deținute de avocat, interceptarea comunicațiilor dintre aceștia și pune în evidență caracterul arbitrar și disproporționat al ingerinței statului în relația dintre client și avocat. În legătură cu consacrarea (sau nu?), legală și statutară, a privilegiului confidențialității raporturilor dintre client și avocat, citez ultimele rânduri ale autorului: „Ne găsim aici în prezența unei concepții totalitare, profund anti-democratice, care nu mai păstrează justul echilibru între drepturile individuale și interesele generale ale societății, ci anihilează practic drepturile individuale. Sub masca apărării interesului public, este însă oricând posibil ca organele de stat cu funcții represive să distrugă democrația, dacă preeminența dreptului și drepturile omului sunt ignorate”.

Valentin Constantin se apropie de aceeași temă, prin analiza făcută restrângerii directe și explicite a dreptului la apărare în cursul urmăririi penale, urmare a modificării art. 172 din Codul de procedură penală. Studiul dens al lui Valentin Constantin implică totuși o temă mai amplă: există oare un *acquis* european în materia drepturilor fundamentale? Răspunsul: „...după opinia mea, un drept procedural așa cum este dreptul acuzatului de a fi asistat de apărător la toate actele de urmărire penală trebuie considerat ca fiind un drept câștigat pentru drepturile omului, iar un standard național de protecție trebuie să posede o imunitate relativă față de scopurile legislatorilor interni”.

Csobo Astalosz scrie despre implicațiile consacrării unui sistem complementar de prevenire și combatere a faptelor de discriminare prin adoptarea Legii nr. 342/2006. În afara trecerii în revistă a noutăților normative în raport cu Ordonanța Guvernului nr. 137/2006, actualul președinte al Colegiului Director al CNCD aduce argumentele proprii în favoarea noului sistem. Am sublinia, în particular, interpretarea procedurilor de inversare a sarcinii probei. Csobo Astalosz subliniază că aceasta nu operează automat și nu constituie o inversare totală a obligației probei. Din faptul că persoana interesată trebuie să dovedească existența unor fapte care permit prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte rezultă că în lipsa unei astfel de prezumții simple, inversarea sarcinii probei nu operează. În fapt, se poate vorbi despre o împărțire a sarcinii probei. Victima discriminării trebuie să dovedească existența unei prezumții simple asupra faptelor de discriminare, pârâtul trebuie să aducă dovezi pentru demontarea acesteia.

Fosta *Revistă Română de Drepturile Omului* oferise spațiu mai multor studii care au creionat o doctrină a Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității ca poliție politică. Era timpul ca activismul legislativ și practic în activitatea CNSAS din ultimul timp să se bucure de o interpretare adusă la zi. Este ceea ce face studiul „Deconspirarea poliției politice comuniste. Evoluții”.

Alături de o trecere în revistă a noutăților în domeniul proprietății intelectuale (studiu semnat de Aurora Martin), Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a pregătit 3 Hotărâri. Nu știu de ce în chestiunea articolelor publicate pe site-ul organizației Noua Dreaptă, Colegiul Director nu a invocat argumentul *incitării la ură de rasă*, ceea ce ar fi legitimat argumentele CNCD în raport cu dreptul la exprimare. În particular, prin decizia sa cu privire la pliantul promoțional al firmei Flanco, Colegiul Director a mers mai departe cu controlul expresiei în plan public cum nu cred că a făcut-o în vreun caz anterior.

Am susținut publicarea studiului elaborat sub egida Ligii Pro Europa, „Discriminarea rasială în județele Arad, Cluj, Harghita, Sibiu și Timiș”, datorită valorii cercetărilor empirice într-un domeniu dominat de polemica principiilor.

Două norme internaționale privind protecția la încetarea statutului de refugiat și protecția refugiaților în legătură cu apartenența la un anumit grup social inițiază un nou domeniu de interes al *NRDO*. Având în vedere creșterea în importanță a tematicii migrației, revista se pregătește să facă loc legislației și jurisprudenței în materia refugiaților.

Secțiunea a IV-a cuprinde și o așteptată recenzie la cartea în două volume a profesorului Corneliu Bîrsan, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, calificată de Corneliu-Liviu Popescu nu doar „prima și singura de acest gen din doctrina română”, ci și „o lucrare de deplină maturitate științifică, de profunzime, o delectare intelectuală și, în egală măsură, un instrument practic extrem de eficient”.

Materialul „Din experiența unui profesor de educație civică de liceu sau despre cum poți utiliza cu folos pasaje din Molitfelnic” este semnat de Emil Moise, profesorul de filozofie devenit simbolul combaterii discriminării pe motiv de gândire, conștiință și religie în urma petiției sale adresate CNCD privind scoaterea însemnelor religioase din școli.

De această dată, secțiunea a V-a a *NRDO* restituie, în limba română, cititorului interesat, celebra lucrare a lui Oliver Wendell Holmes, Jr., „Căderea dreptului”, în traducerea lui Lucian Bojin și Valentin Constantin. Ultimul ne amintește în nota sa introductivă că Holmes este considerat cea mai proeminentă figură dintre judecătorii Curții Supreme a Statelor Unite din prima treime a secolului trecut, iar eseu publicat în acest număr este „probabil cel mai strălucitor text al său”.